

RECENZIA

I. Herčko: **Minerály Slovenska**. 1. vyd. Martin, Osveta 1984. 240 s., 56 s. fareb. príloh.

Začiatkom tohto roku sa na knižnom trhu objavila dlho očakávaná a potrebná publikácia.

Recenzované dielo autor rozdelil na dve časti. V prvej je stručný, ale zaujímavý a pútavý prehľad dejín mineralogických výskumov z územia Slovenska. Takýmto štúdiom sa zaoberalo veľa bádateľov, a to od Mikuláša Hungariu roku 1536 až po súčasných autorov sledujúcich mineralogické pomery rozličných ložísk i mineralogických výskytov na Slovensku.

Hlavnou časťou knihy je prehľad opísaných minerálov z územia Slovenska. Minerály sa opisujú v abecednom poradí, čo umožňuje rýchlu orientáciu aj neodborníkom. Každé heslo má záhlavie obsahujúce názov minerálu a jeho chemický vzorec. Text hesla má dve časti: v prvej sa uvádza meno autora, ktorý minerál pomenoval a prvý publikoval. V zátorke je rok publikovania a pri mineráloch opísaných zo slovenských lokalít po prvýkrát na svete sa uvádza aj lokalita, resp. podľa koho alebo čoho bol minerál pomenovaný. Ďalej sa uvádza kryštalografická sústava, morfológia, tvrdosť podľa Mohsa, merná hmotnosť, farba a lesk. V druhej, podstatnej časti hesla autor podáva charakteristiku a formy výskytu minerálu na Slovensku. Pri názvoch lokalít sa rešpektuje súčasný štandardizovaný názov. Pri opise minerálu sa používa jednotná schéma: forma a miesto vý-

skytu minerálu, asociácia — spoločný výskyt s inými minerálmi, resp. horniny, v ktorých vystupuje, veľkosť kryštálov alebo agregátov, farba a iné fyzikálno-chemické vlastnosti.

Publikácia okrem textu obsahuje 103 čiernobielych a 130 farebných fotografií minerálov z územia Slovenska deponovaných v múzeách a súkromných mineralogických zbierkach. Tak vlastníci súkromných zbierok nerastov prispeli k popularizácii a vedeckému poznávaniu nášho nerastného bohatstva. Kniha by bola ešte hodnotnejšia, keby boli všetky fotografie farebné, ale aj časť farebných ilustrácií plní svoje poslanie.

V publikácii je aj krátky slovník odborných termínov, zoznam literatúry, ruské, nemecké a anglické resumé, ako aj register minerálov a lokalít.

Drobné nepresnosti, ktoré sa v texte vyskytujú, pravdepodobne spôsobilo úsilie neprekročiť určený rozsah knihy, a niektoré chyby sú zrejme dôsledkom nepresného prepisu z originálu prác. Ale tieto nedostatky hodnotu publikácie neznižujú. Za dobrý počín — vydanie tejto peknej a dlho očakávanej knihy a za jej úpravu — si zaslúži pochvalu aj vydavateľstvo Osveta v Martine.

Hodnotnú a cenovo prístupnú publikáciu odporúčame všetkým, ktorí sa mineralógiou zaoberajú profesionálne či amatérsky. Mala by byť v knižnici študentov geológie, baníctva, zberateľov nerastov, prírodovedných múzeí, ochrancov prírody a nemala by chýbať ani v knižniciach obdivovateľov krás našej prírody.

Ján Miškovic